

Kumandanı Öldürmek

TIJRAK KAPTI!

16.
Baskı
—

Dünya
Edebiyatı
Roman

Çeviren:
Ali Volkan
Erdemir

Haruki Murakami, 1949'da Kyoto'da doğdu. Vaseda Üniversitesi'nde klasik drama eğitimi aldı. 21. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden olan Murakami'nin kitapları pek çok ödül aldı, tüm dünyada ellinin üzerinde dile çevrildi. Haruki Murakami'nin *Yaban Koyununun İzinde*, *Zemberekkuşu'nun Güncesi*, *İmkânsızın Şarkısı*, *Sınırın Güneyinde-Güneşin Batısında*, *Sahilde Kafka*, *Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu*, *1Q84*, *Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları*, *Koşmasaydım Yazamazdım*, *Uyku*, *Kadınsız Erkekler*, *Sputnik Sevgilim*, *Tuhaf Kütüphane*, *Karanlıktan Sonra*, *Fırın Saldırısı* ve *Rüzgârın Şarkısını Dinle* isimli kitapları da Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

Kumandanı Öldürmek

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

İmkânsızın Şarkısı	Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları
Zemberekkuşu'nun Güncesi	Uyku
Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında	Kadinsız Erkekler
Yaban Koyununun İzinde	Sputnik Sevgilim
Sahilde Kafka	Tuhaf Kütüphanesi
Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu	Karanlıktan Sonra
Koşmasaydım Yazamazdım	Fırın Saldırısı
1Q84	Rüzgârın Şarkısını Dinle

KUMANDANI ÖLDÜRMEK

Haruki Murakami

Orijinal adı: Kishidanchō Goroshi

© 2018, Haruki Murakami

Yazan: Haruki Murakami

Japonca aslından çeviren: Ali Volkan Erdemir

Yayına hazırlayan: Handan Akdemir

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Kasım 2018

6. baskı / Aralık 2018 / ISBN 978-605-09-5580-4

Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / C Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 11965

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kumandanı Öldürmek

Haruki Murakami

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: Ali Volkan Erdemir

BİRİNCİ BÖLÜM

Görünür Olan İdea

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKLER

Giriş

Öğle uykumdan kalktığımda bir de baktım ki Yüzü Olmayan Adam tam karşımda duruyordu. Uyuyakaldığım kanepe-
nin karşısındaki sandalyeye oturmuş, olmayan yüzündeki
bir çift hayali gözle dosdoğru bana bakıyordu.

Adam uzun boyluydu, daha önce gördüğüm zamankiyle
aynı koyu renkli, uzun paltosunu giymişti.

“Portremi çizmeni istiyorum” dedi Yüzü Olmayan Adam,
uyandığımdan emin olunca. Alçak sesle konuşmuştu, sesi
duygudan ve sıcaklıktan yoksundu. “Portremi çizmeye söz
vermiştin. Hatırlyorsun, değil mi?”

“Hatırlıyorum. O gün hiçbir yerde kâğıt bulamayınca çize-
memiştim” dedim. Benim sesim de aynı şekilde duygudan ve
sıcaklıktan yoksundu. “Bunu telafi etmek için de size penguen
şeklindeki tılsımı vermiştim.”

“Evet, işte burada.”

Sağ elini öne doğru uzattı. Elleri çok uzundu. Avcunda
penguen şeklindeki plastik tılsımı tutuyordu. Tılsım cep tele-
fonuna bir bağcık ile bağlanıyordu. Onu cam kahve sehpa-
sının üzerine bıraktı. *Pıt* diye hafif bir ses çıktı.

“Bunu sana geri vereyim. Lazım olabilir. Bu küçük penguen
bir muska gibi önem verdiğin kişileri koruyor olmalı. Ama
sen de karşılığında benim portremi çizeceksin.”

Şaşırıp kalmıştım. “Bu çok ani oldu, şimdiye kadar hiç yüzü olmayan bir adamın portresini çizmedim” dedim.

Boğazım kurumuştu.

“Senin mükemmel bir portre ressamı olduğunu duydum. Ve her şeyin bir ilki vardır” dedi Yüzü Olmayan Adam. Sonra da güldü. Daha doğrusu, ben bunun bir gülme olduğunu hayal ettim. O gülme sesi *gibi* şey, bir kuyunun en derininde işitilen rüzgârın kuru sesine benziyordu.

Yüzünün yarısını gizleyen şapkasını çıkardı. Yüzünün olması gereken yerde süt beyazı bir sis yavaş yavaş dönmekteydi ama bir yüzü yoktu.

Ayağa kalkıp çalışma odamdan eskiz defterimle yumuşak uçlu kalemimi getirdim. Sonra kanepeye geçip Yüzü Olmayan Adam’ın portresini çizmeye hazırlandım. Ama nereden başlayacağımı, başlangıç noktasını nereye koyacağımı bilmiyordum. Karşımdaki, her haliyle, sadece hiçlikti. *Olmayan bir şeye* nasıl şekil verebilirdim ki? Hem de o hiçliği saran süt beyazı sis, onun şeklini durmaksızın değiştirirken.

“Acele etsen iyi olur” dedi Yüzü Olmayan Adam. “Burada pek uzun süre kalamam.”

Göğsümün içinde kalbim kuru sesler çıkararak çarpıyordu. Pek vakit yoktu. Acele etmeliydim. Ama kurşunkalemi tutan elim havada asılı kalmış, bir türlü hareket etmiyordu. Sanki elim bileğimden parmak uçlarıma kadar felç olmuştu. Onun da dediği gibi, korumam gereken kişiler vardı. Ve benim elimden gelen tek şey, resim çizmekti. Buna rağmen bir türlü Yüzü Olmayan Adam’ın portresini çizemedim. Aklımı kaçıracaktım; oradaki sisin hareketine öylece bakakalmış duruyordum. “Üzgünüm, süre doldu” dedi Yüzü Olmayan Adam. Sonra, olmayan yüzündeki ağzından bir nehrin üzerinde salınan sis gibi bir nefes çıkardı.

“Bekleyin lütfen. Biraz daha süre verirsiniz...”

Adam siyah şapkasını takınca yüzünün yarısı yeniden giz-

lenmiş oldu. “Başka bir gün tekrar geleyim. Belki o zamana dek sen de benim görüntümü resmedecek hale gelirsin. O güne dek penguen tılsımın bende kalacak.”

Sonra Yüzü Olmayan Adam kayboldu ortadan. Sis, aniden esen güçlü bir rüzgâr tarafından dağıtılması gibi, bir anda havaya karıştı sanki. Geriye sadece boş sandalye ile üzerinde bir şeyin olmadığı cam kahve sehpası kaldı. Cam sehpanın üzerindeki penguen tılsımı da gitmişti.

Gördüğüm sadece bir rüyaydı diye düşünmeye çalıştım. Ne var ki bunun bir rüya olmadığını çok iyi biliyordum. Öyle olsaydı, yaşadığım dünyanın ta kendisi de bir rüyadan ibaret olmalıydı.

Bir gün hiçliğin resmini yapabilecek duruma gelirim belki. Tıpkı o ressamın *Kumandanı Öldürmek* adlı tabloyu yaptığı gibi. Ancak o güne dek gereken şey, zaman. Zamanı kendime dost edinmeliydim.

Eğer üzeri bulutluysa

O yılın mayıs ayından ertesi yılın başına kadar, dar bir vadinin girişine yakın bir dağ başında yaşadım. Yazın vadinin içinde aralıksız yağmur yağarken, vadinin dışı genelde güneşli olurdu. Denizden esen güneybatı rüzgârıydı bunun nedeni. O rüzgârın taşıyıp getirdiği nem vadiye girer, dağ yamacına doğru yükselirken yağmura dönüşürdü. Ev tam da yamaçtaki o sınır çizgisinin üzerine inşa edilmişti, evin önü güneşliken arka bahçesine yağmur yağdığı bile oluyordu. Bu durum ilk başlarda bana gizemli görünmüş ama sonra sonra doğal gelmeye başlamıştı.

Çevredeki dağların etrafında alçak, öbek öbek bulutlar olurdu. Rüzgâr estikçe o bulutlardan kopan parçalar, geçmişten gelen yolunu şaşırmış ruhlar gibi kaybettikleri benliklerinin peşinde, dağların üzerinde başıboş süzülürlerdi. Narin kar taneleri beyazlığındaki yağmur ses çıkarmadan rüzgârla savrulurdu. Neredeyse sürekli rüzgâr estiğinden, klimaya ihtiyaç duymadan rahatça geçirmiştım o yazı.

Ev küçük ve eskiydi, ama bahçesi genişti. Başıboş bırakılınca bahçede yeşil upuzun yabancı otlar türemişti; otların arasında bir kedi ailesi saklanmış yaşıyordu. Bahçıvan gelip de otları kesince, çekip bir yerlere gittiler. Rahatları bozulmuştu besbelli. Üç yavruyu taşıyan anne kedi bir tekirdi. Gergin bir suratı vardı, belli ki çok çetin bir hayatı olmuştu, çünkü çok zayıftı.

Ev dağın tepesine inşa edilmişti, güneybatıdaki terasa çı-

kınca koruluğun içinden azıcık deniz görünüyordu. Lavaboya birikmiş su büyüklüğünde bir deniz parçasıydı görünen. Dev Pasifik Okyanusu'nun minicik bir parçası. Tanıdık bir emlakçı söylemişti, küçücük bir deniz parçasının görünmesiyle bile bir arazinin değeri çok oynuyormuş; ne var ki denizi görmek ya da görmemek umurumda değildi benim. Uzaktan bakınca, o deniz parçası karanlık bir gemi gövdesi gibi görünüyordu. İnsanların denizi görmeyi neden böylesine istediklerini anlamıyordum. Deniz seven insanların aksine ben etrafımdaki dağları seyretmeyi daha çok seviyordum. Vadinin diğer tarafındaki dağın görüntüsü mevsimine göre, havanın sıcaklığına göre canlı bir şekilde sürekli değişiyordu. Bu günlük değişiklikler içime işliyor ve onları izlemekten hiç bıkmıyordum.

O günlerde karımla evliliğimizi bitirmiş, resmi boşanma evraklarını imzalamış, mühürümüzü basmıştık; sonrasında bazı şeyler oldu ve neticede evliliğimize bir şans daha vermedik karar verdik.

Anlatması kolay değil ama neden ve sonucun birbirine nasıl bağlandığını, sözkonusu kişiler tarafından bile anlaşılamayan o detayları tek bir kelimeyle ifade etmeye çalışırsam, sonuçta “barıştık” diyeceğim ve bu da fazlasıyla sıradan bir ifade olacak; ne var ki iki evlilik dönemi arasında (önceki ve sonraki de denebilir buna) dokuz aydan fazla bir süre vardı ve bu süre dimdik yükselen bir geçitte açılmış bir kanal gibi orada duruyordu, hafifçe açılmış derin bir ağız gibi bize bakıyordu.

Dokuz aydan fazla –bu uzun bir ayrılık süresi miydi yoksa kısa mı kendim de bir yargıya varamıyorum. Şu andan bakınca bazen bana sonsuz gibi geliyor, bazen de bir anda geçip gitmiş gibi. İzlenimler güne göre değişir. Meyve fotoğrafı çekerken meyvenin büyüklüğünün anlaşılmasını kolaylaştırmak için yanına cetvel niyetine bir sigara paketi konması sık yapılan bir şeydir; ne var ki benim hafızamdaki görüntülerin yanına konan sigara paketi de o sıradaki hislerime ve tabii ken-

di keyfine göre uzayıp kısalıyor gibi. Hafızamın sınırları içindeki olaylar ve görüntüler bir şekilde aralıksız hareket ederek değişiyor sanki ya da buna karşı koyar gibi, değişmemesi gereken cetvel de hareket ederek değişiyor.

Böyle desem de tüm hafızam saçma sapan bir şekilde hareket edip, keyfine göre genişleyip daralmıyor elbette. Yaşamımda temelde sakin ve programlı biri olmuş, genelde mantığa dayalı bir şekilde hareket etmişimdir. Gelgelelim *bu* dokuz aylık süre zarfında, yaşamım hiçbir şekilde açıklama getirilemeyecek bir kaosa dönüşmüştü. Bu süre benim için her anlamda istisnai, normal olmayan bir dönemdi. Sessiz denizin ortasında yüzerken ansızın, nereden geldiği belli olmayan bir girdaba kapılan bir yüzücü gibi hissetmiştim kendimi.

O zamanki olayları düşününce (evet, bugünden yıllar önce yaşanmış bir dizi olayı anımsayarak yazıyorum bu cümleleri), olayların birbirine göre önemi, yakınlığı veya uzaklığı, birbirleriyle bağlantısı arada karışıyor, belirsizleşiyor; biraz gözümü ayırdığımda, o boşluk anında sanki mantık sırası da yer değiştiriyor. Buna rağmen tüm gücümü kullanarak, yeteneklerimin el verdiği ölçüde sistematik ve mantıklı bir biçimde anlatmak istiyorum. Her şeye rağmen boşa gidecek bir deneme olabilir bu, ama yine de kendimce belirlediğim geçici bir cetvele can havliyle tutunmak istiyorum. Gücü tükenmiş bir yüzücünün tesadüf eseri ona doğru sürüklenip gelmiş bir tahta parçasına tutunduğu gibi.

O eve taşındıktan sonra yaptığım ilk iş ucuz, ikinci el bir araba almak oldu. O güne dek kullandığım araba artık kullanılmaz hale gelmiş, hurdaya çıkmıştı, böylece yeni bir araba alma ihtiyacı doğmuştu. Taşrada, özellikle de bir dağda tek başına yaşıyorsan günlük alışverişleri yapabilmek için araba gerekli olur. Odavara şehrinde, Toyota'nın ikinci el mağazasına gidip uygun fiyata bir Toyota Station Wagon buldum. Satıcı pudra mavisi demişti ama hastalığa yakalanmış da bitap

düşmüş birinin suratındaki renk gibi bir rengi vardı arabanın. Henüz sadece 36 bin kilometre yapmış olsa da, kaza geçmişi bulunduğundan büyük de bir indirim yaptılar. Deneme sürüşünde fren ve lastiklerde bir problem hissetmedim. Otobanda pek kullanmayacağım için bu araba yeterliydi.

Bana evini kiralayan kişi, Masahiko Amada'ydı. Onunla güzel sanatlar üniversitesinde aynı sınıftaydık. Benden iki yaş büyük olmasına karşın anlaşabildiğim çok az sayıdaki insandan biriydi ve üniversiteden mezun olduktan sonra da arada bir görüşmeye devam etmiştik. Mezuniyetten sonra o resim yapmayı bırakmış, bir reklam firmasında işe girip grafik tasarımcı olarak çalışmaya başlamıştı. Karımla boşanacağımızı, evden ayrıldığımızı ve gidecek bir yerimin olmadığını söylemiştim ona; o da babasının evinin boş olduğunu söyleyerek, orada eve göz kulak olmak için kalır mısın diye sormuştu. Babası, Tomohiko Amada adında çok ünlü bir Japon ressamıydı ve Odavara şehrinin dağlık bölümünde bir atölyesi de olan evin sahibiydi; on yıl önce karısını kaybetmiş ve o günden beri o evde tek başına yaşamıştı. Ne var ki son zamanlarda bunaması ilerlemiş, İzukogen'deki lüks bir bakımevine yatırılması gerekmişti ve evi de aylardır boştu.

“Bir dağın tepesinde, ıssız bir yerde inşa edilmiş olduğundan ulaşımı için kolaydır diyemem ama sessizliğini yüzde yüz garanti ederim. Resim yapmak için de tam anlamıyla ideal bir ortam. Dikkat dağıtacak tek bir şey bile yok” demişti Amada.

Kira sembolik bir tutardı.

“İçinde yaşayan kimse olmayınca ev adeta harabeye dönüşüyor, hırsız girecek, yangın çıkacak diye de endişeleniyorum. Sürekli biri oturursa benim de kafam rahat eder. *Hiç* kira almazsam kendini kötü hissedebilirsin. Öte yandan, özel bir durum olursa, kısa bir süre tanıyıp evden çıkmanı da isteyebilirim.”

İtirazım yoktu. Tüm eşyam, küçük bir arabaya sığacak kadar azdı zaten. Taşınmam istenirse de bunu hemen ertesi gün gerçekleştirebilirdim.

O eve, mayıs ayındaki Altın Hafta tatilinin bitiminde taşındım. Kır evi olarak adlandırılabilir, rahat, Batı tarzında tek katlı bir evdi. Tek kişinin yaşaması için yeterince genişti. Küçük bir dağın tepesindeydi, çevresi çeşitli ağaçlardan oluşan bir koruyla kaplıydı, nereye kadarının evin arazisi olduğunu, Amada da pek iyi bilmiyordu. Bahçede büyük bir çam ağacı vardı, kalın dalları dört bir yana uzanmıştı. Bahçenin orasına burasına taşlar yerleştirilmişti, bahçe lambasının yanında da mükemmel bir *başo* ağacı vardı.

Amada'nın dediği gibi kesinlikle sessiz bir yerdi. Ama geriye dönüp baktığımda, *dikkat dağıtan* hiçbir şeyin olmadığını aynı kesinlikte söyleyemem.

Karımla ayrıldıktan sonra bu vadede geçirdiğim sekiz ay içinde iki kadınla cinsel ilişkiye girdim. Her ikisi de evliydi. Biri benden yaşlı, diğeri gençti. Ve her ikisi de resim dersi verdiğim öğrencilerimdi.

Elime fırsat geçince onları davet ettim (normalde böyle bir şey yapmazdım. İnsanları iyice tanımadan bu tür şeyler yapan biri değildim) ve onlar da davetimi geri çevirmedi. Nedenini bilmiyorum ama o zamanlar benim için kadınları yatağa atmak oldukça kolaydı, neden böyleydi anlam veremiyorum da. Öğretmenlik yaptığım kişileri baştan çıkardığım için hiç suçluluk da duymuyordum. Onlarla cinsel ilişkiye girmek, caddede karşılaştığım birine saat sormak kadar normal bir şey gibi gelmişti.

İlişkiye girdiğim ilk kadın, yirmili yaşlarının sonlarında, uzun boylu, kara gözlü, iri bir kadındı. Göğüsleri ufak, kalçası dardı. Alnı geniş, saçları düz ve güzeldi, kulakları yüzüne göre büyüktü. Bakınca güzel diye niteleyebileceğim biri olmasa da bir ressamın resmini yapmak isteyeceği kadar ilgi çekici bir

HARUKİ

Hepimiz hiç kimseye açamayacağımız sırlarla yaşıyoruz...

Dünya edebiyatının tartışmasız en büyük yazarlarından olan Haruki Murakami'den gerçek bir şaheser... İlmek ilmek örülmüş bir gizem hikâyesi...

Kumandanı Öldürmek yalnızlığı bir yük olarak görmeyen, yeri geldiğinde yalnızlığını bir madalya gibi göğsünde taşıyanlar için yazılmış bir roman. Tıpkı bir dağ başında yalnız bir hayat süren, bu yalnız varoluşuyla gizemli bir şeyleri hayatına davet eden roman kahramanı gibi.

Bu muhteşem romanı okurken yol arkadaşımız yine müzik olacak... Mozart'ın *Don Giovanni*'sini, Strauss'un *Güllü Şövalye*'sini başucu müziğimiz yapacağız.

Kumandanı Öldürmek'in gizemli labirentlerinde kaybolurken Fitzgerald'ın *Muhteşem Gatsby*'sine selam gönderecek, Orwell'in *1984*'ü yazarken inzivaya çekildiği o adayı merak edeceğiz... Ve hepsinden önemlisi "büyülü bir dünya" da yaşadığımızı bir kez daha anlayacağız.

